తెలియని బాంధవ్యం

రచన :
శ్రీ గోగుల జగన్నాధరావు

ఏటి గట్టుమీద నడుస్తున్నాను, బ్రీఫ్ కేసు పట్టుకుని. నడుస్తూనే అప్రయత్నంగా మావూరివేపు చూశాను. ఆ ఏటిగట్టుమీదనుంచి చూస్తే మావూరు అస్పష్టంగా అగుపిస్తుంది.

అవూరు వెళ్ళాలంటే ఈ ఏరుదాటాలి. ఏరుదాటాలి అంటే పడవ ఎక్కాలి. కాని ఏటిలో నీరు మోకాళ్ళ వరకూ వుందికాబట్టి, పడవ వెయ్యరు ఏటిమీద. అందు చేత ఏటిలోదిగి నడిచిపోవాల్సిందే.

ఇన్నేళ్ళుగా ఆ ఏటికి చిన్న కట్ట కట్టించలేకపోయారంటే మావూరి పెద్దలు ఎంతటి ప్రతిభావంతులో వూహించుకోవచ్చు.

ఎప్పుడూ వాళ్ళ సుఖం, వాళ్ళ సౌఖ్యమే చూసుకుంటారు తప్ప, "మనం మనవూరికి, మనప్రజలకీ ఎంత వరకూ న్యాయం చేకూరుస్తున్నాం?" అన్న ఆలోచన ఇంత కొంచెమైనా వున్నట్లయితే, మావూరెప్పుడో బాగుపడి వుండేది. అయినా వూరి పెద్దల అధికృతలటువంటివి. వంశ పారంపర్యంగా పరస్పరం ఒకరినుంచొకరికి వస్తూవుండటంవలన వాళ్ళ ఆటలు సాగుతున్నాయ్.

వర్షాలు తడి పెరిగిందంటే వరదల భీబత్సానికి గురి అవుతున్న వూరుగురించి ఏనాడూ ఆలోచించివుండరు. తామమాత్రం గద్దెల్ని అలంకరించి మేడమిద్దెల్లో కులుకుతూవుంటారు. వాళ్ళని తాకేవికావు వరదలు, చాలీ చాలని కొంపల్లో బక్క చిక్కి నేలకు అతుక్కు పోయిన సామాన్య ప్రజల వూరి గుడిసెల్ని సర్వనాశనం చేసి. మిగులుతున్న కొద్దిపాటి సంసారాల్ని ఆ వరదల [illegible] విడిచిపెట్టి ప్రాణరక్షకోసం కొండలు గుట్టలూ [illegible].

[illegible] మేం యీవూరు విడిచిపెట్టటానిగ్గల కారణం కూడా అదే. ఆ వరదలకే మా అమ్మ ఆహుతి అయి [illegible].

* * *

[illegible] వూరుమాత్రం ఏమీ మార [illegible] గానే వుంది. కాకపోతే, వూరికి [illegible] కాచిపెట్టుకి, యింతకుముందు సిం మెంటు చప్టావుండేది కాదు, ఇప్పుడువుంది. ఇదే నేను గమనించిన మార్పావూరిలో.

ఆ చప్టామీద మంది కూర్చొని లోకాభిరామాయణం కాబోలు మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్ళు నన్ను చూశారు, మామూలుగా కాదు. నఖశిఖ పర్యంతం, బహుశా నే నెవరయివుంటానా? అని కాబోలు ఆలోచిస్తున్నారు. అందులో నాకు తెలిసున్న వ్యక్తి కోసం వెదికాను. ఫలితంగా సుబ్రామయ్యగారు కనిపించారు. నన్నుచూసి, చిరునవ్వు నవ్వి నాకు దగ్గరగావచ్చారు.

"అరె శ్యాంబాబు! రారా! ఎన్నాళ్ళకి, పద ఇంటికిపోదాం..." అన్నారాయన, సంభ్రమాశ్చర్యాలతో.

ఒకావిధంగా మా కుటుంబానికి బాగా దగ్గరయిన వ్యక్తి. మా నాన్నగారికి ఆప్త మిత్రులు. మేం యీవూరు విడిచిపెట్టినా ఆయనమాత్రం ఇక్కడే వుండిపోయారు. నేను ఎప్పుడీవూరువచ్చినా ఆయన యింటిలోనే నా ఆతిధ్యం. నేనంటే ఆయనకు ఓ విధమయినగురి, పిల్లల్లేరు. తనూ, భార్యా అంతే, పొలంపుట్రా, ఇల్లూ వగైరాలున్నాయ్. జీవనోపాధికి కష్టంలేదు.

ఇద్దరం ఇల్లుచేరుకున్నాం.

"ఒసేయ్ కాంతా! ఎవరొచ్చారో చూడు?" అన్నారాయన.

"ఎవరూ? ఓ శ్యాంబాబా! రా నాయన, రా!" అన్నారామెకూడా ఆనందంతో.

"కాంతా! ముందు వేడిగా ఓ రెండు కప్పుల కాఫీ..." ఆమాట యింకా సుబ్రామయ్యగారు అనక ముందే కాంతమ్మగారు వంట గదిలోనికి వెళ్ళి రెండు కప్పులలో కాఫీ తెచ్చి మాకందించారు. కాఫీలు సేవించాం.

"అది సరే! ఏంవిటయ్యా యింత హటాత్తుగా వూడిపడ్డావ్...?" అన్నారాయన.

"రావాల్సి ఒచ్చింది" అన్నాను.

"లేకపోతే రావన్నమాట" అంది కాంతమ్మగారు

నవ్వి. ఫలితంగా నేనుకూడా నవ్వి ఊరుకున్నాను, కాసేపు పోయినతరువాత—"మా ఇల్లు అమ్మేయ దలచుకున్నాను..." అన్నాను.

'అదేం?' ఆయన ముఖ కవళికలు మారినయ్, 'నాన్నగారెట్లాగూ మానుంచి శాశ్వతంగా దూరమయారు! ఆయనుంటే ఏ నెలకో రెణ్ణెల్లకో వచ్చి ఇక్కడ గడిపివస్తూండేవారు, ఇప్పుడాయన లేనిదీ యిల్లు మాకెందుకు?" "అట్లా అని ఆ ఇల్లమ్మేసి, ఈ ఊరిలో—అట్లాగే మాలో బంధం త్రెంచేసుకుంటావా?" చిన్నబోయినట్లలా అన్నారు, "ఇల్లమ్మేసినంతమాత్రాన మీలోవున్న ఆ బంధం తెగిపోతుందా? అట్లా ఎప్పటికీ జరగదు..." "అయితే, ఇప్పుడువున్న పళంగా కొనమంటే ఎవరు కొంటారీవూరిలో" "మన ఊరి ప్రెసిడెంటుగారికే కావాలట" "అయితే అన్నీ కుదుర్చుకునే వచ్చావన్నమాట"

★ ★ ★

ఆఖరు సారిగా మా యింటిని చూడటానికి వెళ్ళిన నా దృష్టి మా యింటి ఎదురుగావున్న శివాలయంమీద పడింది. ఊరులాగే ఆ ఆలయంకూడా శిథిలావస్థలో పడివుంది. అటుచూడగానే చప్పున నా మనసుకేదో స్ఫురించింది, అవును ఆమె—ఆమెవుందా యిప్పుడు! ఆమెనుచూస్తే నాలో జాలీ, ప్రేమ, ఎన్నెన్నో పుట్టుకొస్తాయ్, ఊరితో ఆమెకు సంబంధంలేదు, ఆమె ఒక్కతే ఆ శివాలయంలో వుంటుంది, వార్ధక్యం నిండిన ఆమెకు తినటానికి తిండి, ఎట్లా వస్తోందో అర్థంకాదు. అసలామె విషయం నాకు తెలీదు. క్రితం సారి నేను వచ్చినప్పుడు ఆలయం చూద్దామని లోపలకు వెళ్ళాను.

"ఎవరు బాబు నువ్వు?" అన్నమాట వినవచ్చింది. చూశానామాట వచ్చినవేపు. ఆలయ ప్రాంగణంలో ఓమూల జేరబడివున్న ఆమె కనిపించింది. ఆమెకు దగ్గరగా వెళ్ళాను, నేనెవరయినదీ చెప్పాను, ఆ కళ్ళలో వాత్సల్యం నిండివుంది. మరేదో భావం ప్రస్ఫుటమయింది.

'కూర్చో బాబు' అంది, కూర్చున్నాను, ఆమెవేపు నిశితంగా చూశాను, ఆమెలో ఏదో నైరాశ్యం, ఆ చూపులో జీవం లేదు, చూపలకు జాలిగొలిపేట్టుంటే ఆ వదనం, కళావిహీనమయివుంది.

"ఈ ఊరిలో ఎవ్వరూలేరా నీకు?" అడిగాను చివరికి. "ప్రస్తుతం ఎవరూలేరు, ఈ ఆలయంలో చావాలన్నదే నా అంతిమ కోరిక" అంది. మరామె తినటానికి తిండి? అది లేదని ఆ మొహమే చెబుతోంది. "ఈ ఊరిలో నన్ను తెలియని వాళ్ళెవ్వరూలేరు! అయినా నా జోలికిరారు, రానియ్యను..." ఏం? విస్మయంగా అడిగాను. "ఈ ఊరిలోవున్న వాళ్ళు మనుషులు కారు! రాక్షసులు, వాళ్ళ రాక్షసత్వానికి ఇప్పటికినీ అంత ఎదగవలసిన నా కొడుకు బలయిపోయాడు"

"ఏం ఎందుకని?" "అన్యాయాలు జరుగుతుంటే, నిలేసి అడిగాడని..." "ఎవరయినా చంపేసారా?" "అవును" "ఎవరు?" "ఈ ఊరి పెద్దలు—కాదు రాక్షసులు—రాక్షసులు..." ఆమె గట్టిగా అరిచింది. ఆలయ ప్రాంగణమంతా మారు మ్రోగింది.

'ప్చ! ప్చ!'

'అందుకే ఈ ప్రజలంటే నాకు కసి. ఈ ఊరంటే అసహ్యం. అందుకే ఈ ఆలయం చేరుకున్నా—నేను గా వాళ్ళనేమీ చేయలేకపోయినా నా ఆక్రందన వాళ్ళను క్షోభపెట్టకమానదు...' ఆమె గొంతు పూడుకుపోయింది.

'ఎవరు చంపారో చెప్పగలవా?' అడిగాను. నేను

ఎల్లప్పుడూ...

26, Stanes Rd., 4th St.,
TIRUPUR - 638602
Regd. No. 300188
"ఎమరాల్డ్" బనియన్లనే వాడండి.

'రాక్షసులు—కాదు పెద్దలు—రాక్షసులు...' ఆమె పెద్దపెట్టున ఏడుపులంకించుకుంది.

ఇక అక్కడ వుండలేక బయటకొచ్చేశాక నాకు తెలిసింది, ఆమె పిచ్చిదని.

ఆమెవుందా? అప్రయత్నంగా నాకాళ్ళు నన్ను అటువేపుకి లాక్కెళ్ళినయ్, ఆమెవుంది, అంతకు ముందు నే చూసినదగ్గరే, దగ్గరగా వెళ్ళాను, అప్పుడు చూసిన ఆమెకూ ఈమెకూ పోలికల్లేవు. ఆమెమొహంలో జీవకళ లేదు, శరీరం చిక్కి శల్యమయ్యింది. ఆమె చుట్టూవున్న గుడ్డలు గారడివాడి చుట్టూవున్న పాంబుట్లలావున్నాయి, మాలిపట్టి కంపుకొడుతున్నాయి, ఆమె దేహం ఎముకలపోగులా పడివుంది, అంటే నిద్రపోతోందా? నిద్రపోవటం అన్నమాటమాత్రం ఖాయం, అది శాశ్వత నిద్రా? లేక తాత్కాలిక నిద్రా? అన్నది ఆలోచించాల్సిన విషయం.

నెమ్మదిగా తట్టాను, ఫలితం శూన్యం.

ఆమె చనిపోయింది! ఎప్పుడు—ఎలా? నా గుండె క్షణం కొట్టుకోవటం ఆగిపోయింది, అయితే ఆమెకు అంత్యక్రియలు జరపటానికైనా ఎవరూ రారా? రారు! ఏమో...

సుబ్రహ్మయ్యగారిని కలుద్దామని వెళ్ళాను.

'ఇవ్వాళే అట్లా పొలందాకా వెళ్ళారు బాబు! నువ్వొస్తే వుండమని చెప్పారు, తొరొచ్చేస్తారు' అంది కాంతమ్మగారు. 'పనివుంది మళ్ళీవస్తాను' అని చెప్పి బయటపడ్డాను, చేసేది చెయ్యాలనుకుంటే అది తక్షణం అయిపోవాలి, అది నాకు చిన్నప్పటినుంచీ బాగా అలవాటు.

'నీకు కృతజ్ఞత ఎట్టా తెలపాలో అర్థం కావటం లేదయ్యాం బాబు! ఈ ఊరివాళ్ళెవ్వరూ చేయలేని పని నువు చేస్తున్నావ్, నిన్ను చూసిన ఈ ఊరి పెద్దలకి నిజంగా బుద్ధొస్తుంది...' అంటున్న వీరయ్యకు (అంటే ఒకప్పుడు మాపాలి కాలికాపు) మారు మాటకు తావీయకుండా వీరయ్య సహాయంతో ఓ నలుగుర్ని పెట్టి, చెత్తబండిలో ఆమెను తేసుకుపోయి, ఎక్కడో పారవేయక ముందే, సక్రమంగా అంతిమ యాత్ర నేనే దగ్గరుండి జరిపించాను. ఆమె కన్న కొడుకేవుంటే... ఆమెతో రగిలే ఆ పుత్రశోకాగ్ని ఎప్పటికయినా తప్పకుండా అతన్ని చంపిన వారిని దహించి వేస్తుంది, ఇది ఆమె శాపం.

★ ★ ★

★

పి. యస్. ఆర్. పిక్చర్స్‌వారి

"సీతారామ వనవాసం"లో

రాముడుగా—రవి,

సీతగా—జయప్రద.

★

'నేను విన్నది నిజమా? చనిపోయిన ఆమెకూ నాకూ ఏమిటి సంబంధం, ఊరంతా ఒకటే చెప్పుకుంటున్నారు...బహుశా మీకు తెలిసేవుంటుంది...' ఆతృతగా అడిగాను.

'అయితే ఆమెగురించి నీకు నిజంగా తెలీదన్నమాట!' ఆశ్చర్యపోతూ అడిగారు సుబ్రహ్మయ్యగారు.

'తెలీదు' అన్నాను.

'అయితే నువ్వెంతటి ఉదార స్వభావుడవయ్యా!...'

'అది సరే! ఆమెగురించి వివరాలు తెలపండి...'

'తెలుపుతాను, ఆమె పేరు దుర్గమ్మ, అప్పుడు మీ యింటిముందేవుండేవారు. మొగుడు త్రాగుబోతు, కాని ఆమె దురదృష్టవశాత్తూ మొగుణ్ణి పాముకుట్టి మరణించాడు, అప్పటికి దుర్గమ్మకి పది మాసాల పిల్లవాడుండేవాడు. ఆ సంవత్సరంలో పెద్దపెట్టున వరదలొచ్చినయ్, ఊరి గుడిసెలన్నీ మునిగిపోయినయ్, అప్పటికి మేం యిల్లు కట్టుకోని కారణంగా మూటాముల్లె సర్దుకొని మీ యింటికి చేరుకున్నాం, అట్లాగే యీ దుర్గమ్మ కూడా తన పది మాసాల పసికందుతో అక్కడ చేరింది. మీ నాన్న యిక వారించలేదు ఆమె పరిస్థితిని చూసి, అప్పటికి నువుకూడా పది మాసాల పసికందువే, వరదల ఎద్దడి పెరిగింది, మీ యింటిక్రింద గదులన్నీ మునిగిపోయాయి, అందరం మేడమీదకు చేరాం. వరదలింకా తగ్గుముఖం పట్టలేదు, ఒక అర్ధరాత్రి ఎందుకనో లేచిన మీ అమ్మ మేడమెట్లమీదనుంచి జారిపడి జలప్రవాహంలో కలిసిపోయింది. ఆ ధుర్ఘటనకు మీ నాన్న మతి చలించిపోయింది. పిచ్చివాడిలా అయాడు. మీ అమ్మ ఎట్లాగూ అందరినీ అన్యాయం చేసి వెళ్ళిపోయింది, బ్రతికివున్న నువ్వు పాల్లేక చనిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది, అప్పుడు యీ దుర్గమ్మ ఆదుకొని నిన్ను మా అందరికీ దక్కించింది...' చెప్పటం ఆపి నామొహంలోకి ఓసారి చూసి అన్నారు మళ్ళీ.

'ఇదేనయ్యా ఋణం అంటారు. ఆనాడు ఆమె చేసిన సహాయానికి నువ్విట్లా...' అని.

తలచించింది తలచినట్లుగా జరిగేదానికంటే తలచకుండా జరిగినదాంట్లోనే ఎంత తృప్తి, ఆనందం వున్నాయో అనుకున్నాను.

పెద్దల మాటలు

సేకరణ :

శ్రీ నందవరపు శ్రీనివాసరావు

తక్కువ పేజీలలో ఎక్కువ విషయము వ్రాయునతడు ఉత్తమ రచయిత.

—సిడ్నిస్మిత్

♦ ♦ ♦

డబ్బుపోతే ఫరవాలేదు, ఆరోగ్యంపోతే కొంచెం కష్టము, కాని శీలంపోతే సర్వంపోయినట్లే.

—లింకన్

♦ ♦ ♦

మనిషి, పులిని జంపిన శూరత్వమందురు. పులి, మనిషిని జంపిన క్రూరత్వమందురు.

—ఆంగ్లసామెత

♦ ♦ ♦

మనిషి ఆకాశంలోనికి దూసుకపోగలడు. సముద్రగర్భాలలోనికి తోసుకపోగలడు. కాని సక్రమముగా భూమిపై జీవింపలేకున్నాడు.

—బెర్నాడ్ షా

♦ ♦ ♦

పొగవలన నిప్పు, మురికివలన అద్దము, మావివలన గర్భమునందుండు పిండము కప్పబడినట్లు, కామముచే వివేక బుద్ధి కప్పబడుచున్నది.

—భగవద్గీత

♦ ♦ ♦

రక్తాన్ని కాలువలు కట్టించటంతో ఖ్యాతి లేదు. ఒక్క కన్నీటి చుక్కను తుడిచివేయడంతోనే నిజమైన కీర్తి ఉంది.

—ఆంగ్లకవి

♦ ♦ ♦

కార్యసాధకుడు తన పనిని సాధించుకొనుటలో అల్పుల సహకారము పొందుట తప్పుకాదు. కృష్ణుడు జన్మించినపుడు వసుదేవుడు ఓండ్ర పెట్టకుండని గాడిద కాళ్ళను పట్టుకొనలేదా!

—భాస్కర శతకము